

Rat u Ukrajini. Dnevni izveštaj, 1.4.2022, 10 č.

Spoljna politika. Šef NATO-a Jens Stoltenberg izjavio je u četvrtak da se ruske jedinice ne povlače već ponovo pozicioniraju. Rusija pokušava da se pregrupiše, dopuni i pojača svoju ofanzivu na region Donbasa. Istovremeno, Rusija održava pritisak na Kijev i druge gradove. Prethodno su ovu informaciju potvrdili i američki i britanski zvaničnici.

Produžetak mandata Specijalne posmatračke misije OEBS-a u Ukrajini blokirala je Rusija, navodi se u [zvaničnom saopštenju](#). Misija OEBS-a je prisutna u vidu kao međunarodnog posmatrača na teritoriji Donbasa od 2014. godine, na zahtev ukrajinske vlade upućen OEBS-u i na osnovu konsenzusne odluke svih 57 država učesnica. „Misija je igrala ključnu ulogu pružajući objektivne informacije o bezbednosnoj i humanitarnoj situaciji na terenu i neumorno radeći na ublažavanju posledica sukoba na civilno stanovništvo“, rekao je predsedavajući OEBS-a Rau.

Roberta Metsola, predsednica Evropskog parlamenta, na putu je za Kijev. Ona će biti prva šefica institucija EU u poseti Ukrajini od početka rata. Detalji posete nisu poznati, međutim, portparol je [potvrdio](#) da će ona „u ime Evropskog parlamenta preneti poruku podrške i nade“.

Bliži se izborni vikend u Mađarskoj, Francuskoj i Srbiji. Na sprovođenje izbornih kampanja uticao je rat u Ukrajini. U Francuskoj, predsednik Makron [balansira](#) rotirajuće francusko predsedavanje Savetom Evropske unije (*svaka država članica predsedava Savetom Evropske unije po principu rotacije šest meseci, prim. ur*) i sopstvenu predizbornu kampanju. Pored toga, nastoji da usmerava pokušaje mirovnog procesa sa Putinom, delujući kao poslednji kanal komunikacije sa Rusijom. Što se tiče Mađarske i Srbije, bez obzira na veze oba predsednika sa Rusijom, oni će najverovatnije ostati na svojim pozicijama. [Saznajte više](#) o analizi izborne situacije u Mađarskoj i Srbiji.

Preraspoređivanje vs povlačenje. Predsednik Zelenski je u svom redovnom večernjem obraćanju naglasio tešku situaciju na jugu Ukrajine i u Donbasu, upozorivši na gomilanje ruskih snaga u blizini opkoljenog grada Mariupolja. U svetlu aktuelnog pregrupisanja i priprema za preraspoređivanje trupa, poljski premijer je u intervjuu za CNN [upozorio](#) da Rusija ima za cilj da zauzme trećinu ukrajinske teritorije kako bi ojačala svoju pregovaračku poziciju. Hana Maliar, zamenica ukrajinskog ministra odbrane, [izjavila](#) je da Rusi imaju za cilj da preuzmu punu kontrolu nad Donjeckom i Luganskom, kao i da pokušaju da preuzmu oblast Harkova. Ruske trupe se aktivno kreću u blizini Gomelja u Belorusiji, jer je tamo premešteno još raketnih sistema.

Gradovi pod napadom. Dve ruske rakete pogodile su vojnu bazu u **Dnjepropetrovskoj oblasti**, pri čemu su dve osobe poginule, pet je povređeno. U **Harkovu** je tokom granatiranja oštećen gasovod, bez gasa je ostalo 34 hiljade stanovnika. Ruske trupe pucale su na skladište nafte u **Fastivu u Kijevskoj oblasti**. Jaka granatiranja bila su u Severodonjecku, Rubižnu, Lisičansku, Kremini. Oštećeno je 20 objekata infrastrukture, među kojima - 9 stambenih blokova i 9 privatnih kuća. Ruske trupe pojačale su granatiranje Harkova – projektil je pogodio centralni deo grada. Oslobođeni Trostjanec u **Sumskoj oblasti** je uputio poziv za pomoć, jer je 90 odsto grada ostalo bez grejanja, vode i struje. Svi direktori škola u Melitopolju uputili su ostavke kako ne bi saradivali sa osvajačima, kaže gradonačelnik Ivan Fedorov. Ruski okupatori [zaplenili](#) su 14 tona namirnica i lekova koje je Ukrajina slala stanovnicima Melitopolja. Ukrajinski zvaničnici, Međunarodni crveni krst, ruske novinske agencije saopštile su da bi koridor mogao da bude otvoren u petak u Mariupolju. Međutim, Oružane snage Ukrajine oslobodile su jedanaest naselja u Hersonskoj oblasti, pet u Zaporoškoj i dva u Černigovskoj oblasti.

Energetska bezbednost. Svetska asocijacija nuklearnih operatera (WANO) [preneće](#) sve ukrajinske nuklearne elektrane pod okrilje Pariskog centra WANO. Do sada su ukrajinske nuklearne elektrane bile deo moskovskog centra. Asocijacija okuplja operatere elektrana u svetu i promoviše razmenu iskustava u radu nuklearnih elektrana kako bi njene članice zajedno radile na postizanju najvišeg nivoa bezbednosti i pouzdanosti u radu svojih nuklearnih elektrana.

Ruske trupe su se povukle iz nuklearne elektrane u Černobilju posle više od mesec dana okupacije. Na lokaciji Černobilske nuklearne elektrane trenutno nema neovlašćenih lica — Državna agencija Ukrajine za upravljanje zonom isključenja. Međutim, gradonačelnik Slavutiča, obližnjeg grada i matične baze za mnoge radnike elektrane, obavestio je da su ruske trupe još prvih dana nakon okupacije elektrane uzele za taoce pripadnike ukrajinske Nacionalne garde.

Economic security. [Evropska banka za obnovu i razvoj \(EBRD\) upozorava](#) na predstojeći šok u snabdevanju, koji će biti najveći od ranih 1970-ih, budući da rat protiv Ukrajine izaziva značajno usporavanje rasta. Rat koji je u toku dovešće do povećanja troškova za robu kao što su hrana, nafta, gas i metali, što će imati dubok uticaj na ekonomije, posebno one u zemljama sa nižim prihodima. Prema prognozama EBRD-a, ukrajinski BDP će od kraja 2023. godine i dalje biti ispod predratnog nivoa, i to pod uslovom da se primirje uspostavi u narednim mesecima.

Sankcije. Uvode se nove sankcije Rusiji. Australija [je uvela](#) dodatne takse od 35% za sav uvoz iz Rusije i Belorusije. Vlada je ranije uvela sankcije velikih razmera za više od 500 ruskih kompanija i pojedinaca i zabranila uvoz ruske nafte. Pored sankcija, Vlada će obezbediti humanitarnu pomoć, snabdevanje termalnim ugljem i sisteme privremene zaštite. Ministarstvo

finansija SAD [uvelo je sankcije](#) za 13 ruskih fizičkih lica i 21 rusko pravno lice iz oblasti naučnih istraživanja i tehnologije. Sankcije će biti usmerene na ruske mreže za izbegavanje sankcija, kao i na kompanije u tehnološkom sektoru.

EU je već uvela četvrti paket sankcija Rusiji. Međutim, proći će neko vreme pre nego što Rusija oseti značajan efekat. Neke države članice EU ispoljavaju oklevanje da nastave sa prekidom gasnih veza sa Rusijom. Samo ruski gas transportovan gasovodom je činio 42% evropskog uvoza gasa. Isključenje tog toka bi stvorilo bolne ekonomske posledice za evropske zemlje koje se već bore sa visokom inflacijom, kaže [POLITICO](#). Sa 60,1 milijardu evra u 2020. godini, energija čini oko dve trećine evropskog uvoza iz Rusije. Takođe pogledajte naše [nove podatke](#) o energetskej (ne)zavisnosti EU.

Digitalna bezbednost. [Izveštaji](#) pokazuju da je Rusija imala pun pristup mrežama mađarskog ministarstva spoljnih poslova, a mađarska vlada nije bila u stanju da ih spreči. Ruski hakeri su izvršili niz napada na komunikacione kanale Ministarstva, među kojima je i poslednji u januaru 2022. To je omogućilo pristup svim zvaničnim komunikacijama i dokumentima. U međuvremenu, nema znakova da je mađarska vlada uputila javni protest zbog ruske sajber špijunaže.

Tehnološki radnici [pozivaju](#) kompanije da se pridruže ukrajinskoj digitalnoj blokadi Rusije. Iako su Microsoft, SAP, IBM ranije najavili ograničavanje svog poslovanja u Rusiji, oni i dalje održavaju operacije ili osoblje u Rusiji uprkos apelima Ukrajine. Male grupe zaposlenih u Microsoftu, SAP-u i IBM-u pozvale su rukovodstvo da se potpuno povuče iz Rusije nakon njene invazije na Ukrajinu.

Ruski hakeri su nedavno [pokušali](#) da prodru u mreže NATO-a i vojske nekih istočnoevropskih zemalja, navodi guglova grupa za analizu pretnji u izveštaju [objavljenom](#) u sredu. Iako nisu dostupne informacije o tome koje su jedinice ciljane, jedan od ciljeva je bio „fišing“ akreditiva.

Dezinformacije. Ministarstvo odbrane Ruske Federacije objavilo je novo [saopštenje](#) o „biološkom oružju u Ukrajini“. Dokumenti pokazuju da su aktivnosti „pet kijevskih bioloških laboratorija“ prekinute. Ministarstvo odbrane Ruske Federacije tvrdi da je Hanter Bajden, sin predsednika SAD, bio uključen u rad na patogenima u Ukrajini. Ukrajina je razmatrala [mogućnost transporta](#) radioaktivnih, biološki opasnih i narkotičnih supstanci pomoću dronova, uključujući i Bajraktare.

Materijal za čitanje:

- [No Peace, No Guarantees. Istanbul Ukraine-Russia War Talks Details and Results | European Pravda \(eurointegration.com.ua\)](#) – danas biramo ovaj članak jer predstavlja koherentnu analizu i stavove istaknutih stručnjaka za bezbednost iz Ukrajine. Preporučujemo ga u kontekstu razumevanja nacionalne perspektive o odredbama dokumenta o kojima se razgovaralo tokom poslednjih pregovora između Ukrajine i Rusije u Istanbulu

Statistike:

- UN OHCHR je zabeležio 3.039 potvrđenih civilnih žrtava u Ukrajini: 1.179 ubijenih i 1.860 povređenih (zaključno s 28. martom, u ponoć). OHCHR smatra da su stvarne brojke znatno veće.
- U Kijevskoj oblasti, od početka rata, ruske trupe su uništile ili oštetile najmanje 75 obrazovnih ustanova.
- [1300](#) naseobina i dalje je bez struje.
- Generalštab Oružanih snaga Ukrajine saopštio je ukupne procenjene gubitke ruske vojske zaključno sa 1. aprilom, u 10 č: ljudstvo – oko 17,700, tenkovi – 625, oklopna vozila – 1,751, artiljerijski sistemi – 316, višecrevni bacači raketa – 96, protivavionski sistemi – 54, letelice s fiksnim krilima – 143, helikopteri – 131, neblindirana vozila – 1,220, brodovi i laki brzi čamci – 7, cisterne za gorivo – 76, operaciono-taktičke bespilotne letelice – 85, specijalna oprema – 24, mobilni sistemi balističkih raketa kratkog dometa - 4. Takođe, pratite interaktivni [prikaz](#) ruskih gubitaka.

Svaka pomoć znači, nijedan doprinos nije premali!

- [NGO „Zgrava“](#) je grupa volontera koji su radili sa vojskom u Istočnoj Ukrajini 2014-2015. Nastavili su sa radom pomažući civilima, bolnicama lekovima i opremom, Oružanim snagama Ukrajine i teritorijalnoj odbrani opremom, tehnikom, lekovima i hranom. [Saznajte više o njima i podržite ih.](#)
- **Delite najnovije informacije o situaciji u Ukrajini na društvenim mrežama, s lokalnim medijima ili širenjem ovog sažetka.**
- **Prijavite se za dobijanje redovnih informacija na mreži [Twitter](#) ili [na našem sajtu](#).**
- **Možete podržati naš projekat donacijom putem platforme PayPal. Više informacija [ovde](#).**
-

Hvala vam što podržavate Ukrajinu! Slava Ukraini!